

ПРОЛОГ

Кажуть, що все на світі колись закінчується: ігри та пригоди, пироги й казки. Зрештою, і це вже моя остання оповідь. Та я не сумую, бо знаю: ти мене чуєш. Ну хіба це не диво? Ми ніколи з тобою не зустрічались, нас розмежовує добра сотня кілометрів, але, поки ти живий, я теж не зникну. Я зичу тобі багато щасливих літ попереду, мій особливий і дивовижний слухачу. Ми тепер завжди пов'язані, бо слова теж є чарами, і, мабуть, найпотужнішими з усіх.

Для мене все розпочалося тоді, коли я зустріла незвичайного юнака, в якого одразу ж закохалася, а також його дивного брата. Проте дивовижі вже траплялися значно раніше. Тож почну я з невеликої передмови, тим паче що часу мені тепер зовсім не шкода, хоч це й безглуздо чути від людини в моєму становищі.

Жив собі на світі видатний чарівник, який подорожував у подоби Барса. Знаю-знаю, ти це вже чув, але ж казки не гіршають від того, що їх переповідають. Отже, Барс створив

наше королівство і подарував людям Серце чарів — чудодійну річ, яка наділяла кожного новонародженого якимось даром: споруджувати чудові будинки або створювати музику, правити дощем чи розмовляти з тваринами. Та спокій і мир не тривають довіку — ні між людьми, ні в королівствах, — і врешті-решт на трон зійшов лихий король Освальд. Він використав Серце, аби стати безсмертним, і воно через те мало не згасло. На щастя, втрутився хоробрий герой на ім'я Сивард. Він заховав Серце, проте, на жаль, під час свого великого походу загинув від рук руїтника, що мав дар вогню.

Люди вірили, що одного разу Барс обере нового героя, який відшукає Серце і поверне людям дари. Та чекати їм довелося довго — цілих триста років. За цей час багате королівство майстрів занепало і перетворилося на понуре королівство нездар. Кожен мусив успадковувати справу батьків і дідів — це був єдиний спосіб зберегти знання пращурів і бодай якимось зводити кінці з кінцями.

Я народилася в сім'ї, яка тримала заїжджий двір край дороги. Це означало, що життя мені випало провести, готуючи їжу та перучи речі. Мене це геть не тішило. Але в нас не цікавилися, що там кого тішить. Головне було — не померти з голоду, бо подорожувати наш народ уже років триста не любить, тому нашу справу ніяк не назвеш прибутковою. До того ж ще й той рік почався так, що мій батько, підраховуючи збитки, казався до нестями. У розпал святкування Зимового дня на нашому подвір'ї побили замурзаного каліку, який щось поцупив у пожильця. Якийсь хлопець вирішив йому допомогти, потім обидва наживали п'ятами, — і зненацька до нас заявився цілий загін королівських посланців. Вони щось торочили, наче той хлопець має дар вогню, як руїтник із казки про Серце чарів, а потім прихопили з собою синів того пограбованого пана і подалися ловити — тільки подумайте! — нового руїтника.

— Ну от і все — добре ім'я нашого закладу спаплюжено назавжди... — похмуро кинув батько, дивлячись услід посланців у мундирах.

На щастя, усе сталося якраз навпаки: новини долетіли до найближчих сіл, і тепер кожен хотів їх почути з перших вуст, тому в нашій обідній залі невпинно юрмився народ. Серед цих посиденьок вирізнявся пограбований товстун: він стверджував, що його сини — обранці Барса. Мовляв, той постав перед ними у засніженому лісі, вказавши шлях до Серця чарів, і тепер вони мають повторити подвиг Сиварда, але тільки навпаки: той заховав Серце, а вони його знайдуть. Сміх та й годі! Бачила я цих синів — жалюгідні людці. Один худий, мов тріска, приземкуватий і злостивий, а другий — товстий і недолугий та завжди підтакує братові.

Відтоді роботи в мене так побільшало, що я й за ніч не встигала відпочити та прокидалася втомленою, але через тиждень раптом настав дуже дивний ранок. Розплющивши очі, я вперше за довгий час не відчула того глибокого смутку, який охоплював мене від думки про прийдешній день. Я відчула полегшу і спокій, навіть захотілося посміхнутися! І сонце здалося привітним і теплим, мов у дитинстві, коли просто радієш, як сонечко виглядає з-за обрію, і не думаєш про те, що не хочеться працювати.

Спустившись до обідньої зали, щоб за звичаєм запалити вогонь і наносити води, я побачила, що туди вже набігло з десяток пожилців — цей чистий, напрочуд яскравий світанок розбудив усіх. Якщо вам коли-небудь довелося вдосвіта опинитися в придорожньому готелі, то можете собі уявити, яке це похмуре видовище — адже там збираються ті, хто з тієї чи іншої причини змушений мандрувати. Тобто це найнещасніші люди в королівстві. Як то кажуть, «день поза домівкою — марно згаяна днина». Бо ніхто не любить покидати

своє обійстя, а цим бідолахам доводиться розвозити товари та їздити на ярмарки, таке вже їхнє ремесло.

Одначе цього ранку всі були задоволені й веселі — розмовляли між собою, виглядали у вікна, навіть якийсь дід привітався зі мною, чого взагалі ніколи не траплялося. І чванливий старійшина Гейвергілла теж більше не здавався таким пихатим — він, наче роззява, з відкритим ротом прислухався до далекого кінського іржання надворі. Там іржала, аж заходилася, конячина, яку забув у стайні рудий злодій, — дурна, та куди ж її дінеш, доводилося годувати. Решта коней, звісно, одразу до неї приєдналася, і цієї миті старійшина зненацька промовив:

— Хазяїна кличе. Каже, що тут їй сумно, ніхто до неї не говорить, не куйовдить гриву і не витирає ганчіркою спину.

Хтось засміявся, старійшина почервонів як рак, а я ні з сього ні з того бовкнула:

— А інші що говорять?

Мама завжди застерігала, що язик у мене без кісток і одного разу він доведе мене до лиха, але старійшина несподівано охоче відповів:

— Кажуть: «Стули пельку, дурепо кривозуба! Дай поспати».

Усі довкола зареготали ще гучніше, а мені було не до сміху: я годувала коней і випадково побачила, що зуби в тієї шкапи і справді стирчать наперед дужче, ніж у решти. Але звідки про це міг знати старійшина? Утім, думати про це часу не було — каша на сніданок сама не звариться.

Я поралася на кухні, коли до мене підійшов один із гостей, відвів убік, узяв із моїх рук ополоник і скуштував кашу.

— Трохи треба досолити, — сказав він.

— Хто ж у крупи сипле сіль! — обурилась я.

Він ніби й не чув: знайшов сільницю, діловито все обнишпорив, узяв із підвіконня глек із пряженим молоком, знайшов

на полиці пучок залежаних сухих трав і пакетик апельсинової цедри.

— Це ж для пирогів! — спробувала заперечити я.

— Так-так, авжеж, — неуважно кивнув він, додаючи до каші то одне, то інше.

Я стояла, не знаючи, що робити: гукнути батька чи дозволити гостеві довести справу до кінця. Зрештою я всілася на підвіконня і звідти стала спостерігати — приємно було дивитися, з яким задоволенням гість чаклує над цією простенькою кашею. А потім він насипав трохи готової каші в тарілку і дав мені.

— Скуштуй, — схвильовано попросив він. — Хочу дізнатися, як вона тобі — смакує чи ні.

Моєї думки ніхто й ніколи не питав, тому мені від подиву очі полізли на лоба, але я все-таки з поважним виглядом піднесла ложку до рота.

Вариво виявилось таким смаковитим, що я отетеріла. Поглянувши на мене, гість посміхнувся, і ця широка посмішка зовсім змінила його похмуре, обпалене вітрами й морозами обличчя. Він узяв із полиці стос тарілок і спокійно, наче в себе вдома, почав насипати кашу, а я розносила її гостям.

До того дня я б ніколи не повірила, що мені, невдасі з прищуватим обличчям, може так пощастити. Але саме це і сталося: напередодні мого шістнадцятого дня народження Серце повернулося, люди набули дарів, і на обрії зажевріли часи процвітання і щастя. Можливо, десь в іншому краї королівства в це не одразу повірили, але нам пощастило, бо в нас був Ганс, найкращий у світі кухар, який до того ранку все своє життя торгував меблями. Ті, хто не повірив у дари після приготовленого ним сніданку, повірили в них після обіду, скуштувавши чудових котлет із пшона, моркви й розмарину.

Ось так майбутнє і настало.

Старійшина тепер цілі днини пропадав у стайні. Він стверджував, нібито коні добре розуміють усе, що їм кажуть, тільки відповісти не можуть. А ще намагався навчити коней того, що бачив у дитинстві під час якоїсь вистави бродячих акторів, де коні гарцювали, високо підносячи коліна, і навіть ходили на задніх ногах. Наші коні все це відмовлялися робити, але Єнс Кемпбелл не втрачав надії.

— Нічого, вони в мене ще й танцюватимуть, — сердито бурчав він, бо хоч він і набув дару, та вдача його така й лишилася. — Ось прийдуть мої синочки, — а вони в мене тепер герої, бо повернули Серце! — і я куплю кожному з них по коневі і навчу тих коней таке виробляти, що всі попадають!

Два тижні пролетіли як один день. Люди приходили до нас, розповідали свої історії та прямували далі, і маленький строкатий світ нашого готелю процвітав: батько зроду-віку стільки не заробляв. Свій дар іще мало хто знайшов — виявилось, що тільки в декого він з'являється отак одразу, а решті доводилося братися до всього підряд і шукати його. Через те всі в окрузі покинули свою роботу і захопилися пошуками. На щастя, стояла зима, інакше орати й сіяти не було б кому, а так лише торгівля давала перебої. Та попри це, справи в нас із батьком ішли вгору. По-перше, кухар залишився в готелі, що привертало гостей, а по-друге, і я знайшла свій дар. На перший погляд непотрібний, проте він виявився для нас просто скарбом. Готельна справа, яка донедавна здавалася мені нудною, зненацька засяяла новими барвами, і я розважалася як могла, поки не настав той самий день — двадцять восьмий від Зимового дня і двадцять перший, відколи знайшли Серце.

Напередодні трапилося щось незбагненне: ближче до півночі небо ненадовго забарвилось зеленим, а в полудень біля

сонця несподівано повис місяць. Спершу всіх це розважало, люди жартували щодо чудасій, яких іще ого-го скільки буде за нових часів, але незабаром стало не до сміху: на ніч сонце не зайшло, і нікому не вдалося як слід поспати.

Зранку я нагріла води й почала, за звичаєм, розносити її по кімнатах, щоб люди могли умитися, але Єнс Кемпбелл на мій стукіт не відповів. Двері, звісно, були замкнені, він завжди їх замикав — переймався за своє майно, яке він прихопив, дременувши з Гейвергілла. Але дивувало те, що того ранку він не побіг стрімголов до коней, як робив це тепер щоднини. Я залишила відро під дверима і пішла геть. На сніданок Єнс теж не вийшов, а коли через дві години я знову підійшла до його кімнати, вона так само була замкнена.

Я покликала батька, ми постукали разом — анічичирк. Ми мали запасного ключа, але це не допомогло: ключ Єнса стирчав у замковій шпарині з того боку, тому довелося вибити двері.

Кімната була зовсім порожня, і там не просто не було Єнса — зникли всі його речі, безліч скринь і кошиків. Двері були замкнені зсередини, вікно теж: Єнс так боявся пограбування, що волів спати без свіжого повітря. Ми обійшли довкола будинок, але жодних слідів під вікном не знайшли, та й ніхто з пожильців не бачив і не чув Єнса від учора. Колишній старійшина Гейвергілла наче в повітрі розчинився.

— Одне тішить: платню за кімнату я з нього брав наперед, — насамкінець мовив батько.

Новина так схвилювала усіх, що люди цілий ранок обговорювали подію, забувши навіть про пошуки дарів. Обід тепер готував кухар, тому я почала мити підлогу, раз у раз наштовхуючись шваброю на чийсь ноги. Мені було якось трохи лячно через зникнення Єнса, і я навіть не обернулася, коли відчинилися двері й до готелю зайшов новий гість. Але потім

я відчула, що він якось надто довго стоїть на порозі, підвела голову — й залякла.

Це був найвродливіший хлопець з усіх, хто за моєї пам'яті заходив у наш готель. На вигляд він був виснажений, голодний, але це йому навіть личило: він скидався на мандрівника, що завітав до нас із далеких-далеких країв. Нечесане волосся стирчало навсїбіч, щоки позападали, одяг весь у пилюці. Але око в мене пильне: я одразу втямила, що одяг на ньому дорогий, старовинний, добре пошитий. Та найкрасивішими були його очі: темні, як в оленя, з пухнастими віями і таким м'яким, теплим поглядом, наче він чекає від життя тільки доброго, тільки дивовижних, неймовірних відкриттів. Було в ньому щось знайоме, та я ніяк не могла пригадати, де ж ми зустрічалися.

Хлопець теж так розглядав залу, ніби бачив її раніше, але не впізнавав. Ще б пак: ми нещодавно поприбирали, усе почистили, понатирали, побілили стіни! Людей гість також оглянув, і щось йому не сподобалося — він насупив свої гарні чорні брови і начебто так розгубився, що я не змогла промовчати.

— Вітаю вас, сер, і ласкаво запрошую в «Дім біля озера», — тонким від хвилювання голосом промовила я, ховаючи швайбру за спину. — Ви нагодилися саме на обід: усього лише за три мідяки ви скуштуєте нову страву майстра кухаря, про мистецтво якого ви вже напевно чули!

Він поглянув на мене з доброю, сором'язливою посмішкою, і саме цю посмішку я раптом упізнала. «Великий Барс, як же люди змінюються!» — ошелешено подумала я.

— Привіт. Мене звати Сван Кемпбелл. Я шукаю свого батька, — сказав він, і навіть голос його вже не був таким дитячим і плаксивим, який я пам'ятала. — Він ще тут? Такий кремезний, буркотливий, колишній старійшина Гейвергілла.

Я мало не застогнала. І треба ж було тому товстунові зникнути саме сьогодні! На щастя, відповідати мені не довелося —

батько нарешті помітив гостя, підскочив до нього, і наступні хвилини п'ять вони про щось там перемовлялися. Ялозячи шваброю по підлозі, я вдавала, що не прислухаюся, а Сван ставав дедалі похмурішим. Нарешті батько всадовив його у вільне крісло біля каміна, сказав, що «такого прославленого героя» нагодують обідом за кошти закладу, і, мабуть, усоте повторив, що ми не маємо жодного стосунку до зникнення шанованого старійшини, та подався у кухню.

За столами сиділо із десятеро людей — хто розмовляв, хто морочився із клаптями тканини, залізяччям чи деревиною, уперто пробуючи знайти свій дар. У стайні іржала покинута злодієм конячка. Вона заспокоювалася лише тоді, коли Єнс був поряд, а сьогодні знову зайшлася. На Свана ніхто не звертав уваги — він сидів, потупивши очі у вогонь, і щосили стримував сльози. Коло нього, у сусідньому кріслі, розсівся якийсь високий пан — ніколи його не бачила — либонь, заїхав зранку, коли я прибирала кімнати. Він смажив на вогні шматки пастили, настромивши їх на дерев'яну паличку, і це було дивно: пастилу в нас не подавали, та й взагалі хто їсть солодке перед обідом! А втім — раптом ця людина отак свій дар шукає. Не звертаючи на нього уваги, я боком підійшла до страшенно схудлого Свана. Він не обернувся, і я сіла на нижню полицю каміна, де камені приємно нагрілися від вогню. Коли Сван і його брат прийшли сюди з батьком напередодні Зимового дня, вони здавалися мені дітьми, хоча ми ровесники. Та наразі Сван більше не скидався на дитину.

— Це ж ви повернули Серце чарів? — запитала я.

Він мерщій витер сльози й обернувся до мене.

— Я? — Він сумно посміхнувся. — Звісно, що ні. Невже ви тут зовсім нічого не чули про Генрі?

— Не знаю, хто це. Ваш батько говорив, ви з братом — обранці Барса... — У мене від хвилювання аж подих перехо-

пило, але я все ж таки завершила: — Він вами так пишається, тільки про вас і торочив!

— Пишається? Нами? — Сван хотів скліпнути сльози, та марно — вони покотилися по щоках, і він сердито витер їх рукавом. — Ну ось, зовсім розклеївся. Я ж затявся більше ніколи не плакати прилюдно, але... Я гадав, що вони обидва в Гейвергіллі. Прийшов туди, а там немає ні Г'ю, ні батька. І подумав: «Ну, значить, тато ще на заїжджому дворі, а Г'ю з ним». А тепер... Я не вмію бути на самоті, у мене не вийде, я й сюди ледве дійшов, я...

Він схлипнув, ховаючи від мене обличчя, і я нерішуче торкнулася його рукава, не знаючи, як заспокоїти.

— Попроси цього хлопця розповісти про свої пригоди, — стиха порадив наш сусід і, поклавши до рота шматок розпеченої пастили, почав із насолодою жувати. — Хороша історія завжди відвертає смуток.

— У вас, либонь, було чимало пригод... — почала я.

— Я не вмію розповідати. — Сван криво посміхнувся. — Слова — це не моє.

— Насправді його тішить твоя увага, — знов озвався сусід, продовжуючи смаковито жувати пастилу. — Зараз він усе розповість.

Я зашарілася, і Сван нарешті подивився на мене, саме на мене, а не просто на робітницю заїжджого двору, і теж почервонів.

— Даруйте. Я... я справді був разом із тим, хто повернув Серце. Його звати Генрі, ви його, мабуть, пам'ятаєте: саме за ним і гналися посланці.

І він усе розповів. Це була найдивовижніша історія з усіх, які я чула! Неможливо повірити, що Барс вибрав того, хто мав дар вогню, але так само годі уявити, що Сван міг таке вигадати, — надто вже доладно він розповідав.

Його дійсно не назвеш красномовним оповідачем: він перескакував з одного на інше, довго добирав слова, хвилювався, як малий. Але я ладна була пробачити йому всі недоліки за те, як він на мене дивився. Так, наче я була першою дівчиною, яка його уважно слухає, або справжньою красунею чи вельми поважною людиною. Ніхто нам не заважав — мій кмітливий татусь побачив, що ми розмовляємо, і всі доручення виконував сам: коли ще мені випаде нагода побалакати з таким хлопцем!

Сван розповідав про видатного героя з даром вогню, про німу дівчину, що торгувала старовинним начинням, про капітана посланців, який порушив усі правила, аби допомогти Генрі. Про рудого штукаря, про страшного Освальда в залізних обладунках і про доброго чарівника Тиса, який загинув від руки лиходія. Коли оповідь дійшла до того місця, як Г'ю перейшов на бік Освальда, я переконалася, що не просто так лихий брат Свана під час святкування Зимового дня мені не сподобався. Але потім Сван так жалісливо описав, як Освальд викрав бідолаху Г'ю, що я трохи злагідніла.

— Благеньке Пальтечко так до мене й не прийшов, хоча Генрі взяв із нього обіцянку знайти Г'ю, — понуро мовив Сван. — Я кликав, кликав, але Пальтечка наче водою змило. Далі трапилася пригода з духами ворожнечі — не знаю, чи можна мені про це розповідати, — і мені вже було не до Г'ю. А коли святкували порятунок королівського палацу, я вирішив: час їхати додому. Може, Г'ю вже сам повернувся? Я знайшов чоловіка, який саме збирався їхати на північ, у палаці мені дали хороший одяг, їжу, і я вирушив. Два тижні добирався, і ти навіть не уявляєш, скільки всього я побачив дорогою!

Мене захопило, як він по-простому говорив про королівський палац, — хтось інший до кінця свого життя чванився б, що бачив його бодай здалеку, а Сван анітрохи не гнув

кирпу. Я обернулася до чоловіка з пастилою, щоб поділитися з ним своїм захопленням, і побачила, що він спить у кріслі, зручно перекинувши обидві ноги через підлокітник. Те, що він примудрився заснути під час такої дивовижної історії, глибоко мене вразило.

— А чому ти не дочекався Генрі? — запитала я, коли Сван нарешті замовк. — Він же хотів допомогти тобі знайти брата.

Й одразу ж пошкодувала, що відкрила рота. Сван здригнувся і відвів очі, ніби зніяковів, хоча чого такий гарний і добрий хлопець міг соромитися?

— Бо вважав, що тепер самотужки вирішуватиму свої проблеми. Генрі — велика людина, у нього й без мене повно справ, але тепер все одно доведеться просити його допомоги. Якщо Г'ю тут немає, то це означає, що він досі в Освальда в полоні. Або втік і дорогою заблукав. Чи взагалі вирішив не повертатися додому — це ж Г'ю, він на таке здатен. Але я його знайду. Мені треба повернутися в палац.

Він звівся на ноги, і я мало не крикнула: «А як же обід?», та натомість тільки схопила Свана за руку. Долоня його була сухою й теплою, і серце моє закалатало, мов у зайченяти.

— Не йди. Я знаю, як тобі допомогти! — вигукнула я. — Ось поглянь.

Я заплющила очі, зосередилась і...

— Що це таке? — розгублено промимрив Сван, стискаючи голову обома руками.

— Гойдалки над безоднею. Моя улюблена місцина. Вона розташована на найвищому березі озера — розгойдуєшся і наче злітаєш над прірвою. І лячно, і водночас весело.

— Гаразд, але як вони потрапили мені в голову? Я їх просто побачив, хоча там ніколи не був!

— Це мій дар. — Я широко посміхнулася, дивлячись, як він спантеличено кліпає очима. — Передавати послання. Вкладати

людям у голову те, що бачила. Виявилося, що це діє і на відстані, і ми з татом дещо придумали. Я запам'ятовую найщасливіші моменти на нашому заїжджому дворі — як усі відпочивають, смачно їдять і весело розважаються — і передаю їх мешканцям сусідніх сіл, наприклад, із такими словами: «Приїжджайте у "Дім біля озера", не пошкодуєте!» Іноді ще й щось розповідаю — приміром, про нашого майстерного кухаря, про хороші чоботи, які тепер шие один дідусь неподалік. У нас зараз кімнати ніколи не стоять порожні, люди навіть просто так зупиняються, приїжджають подивитися, чи й справді у нас тут так добре. І самі не розуміють, як це вони наперед усе це побачили, а ми не признаємося — мовляв, це чари.

Мені не було соромно, що я розкрила нашу з батьком таємницю: захоплення на обличчі Свана було того варте. Та потім він сказав таке, що я остаточно збагнула: все, закохалася по самі вуха. Раніше я про таке чула тільки в бабусиних оповідках, та цієї миті воно саме так і було: сказано калатає серце й у скроні б'є кров, немов їй у твоєму тілі тісно.

— У давнину люди з таким даром, либонь, ставали дослідниками, — схвильовано промовив Сван. — Їздили в далекі краї і потім передавали комусь такому, як Олдус Прайд, усе, що бачили, а він записував. А ти ж можеш, наприклад, перевірити, котрі з чарівних місць уціліли, поки не було Серця, і докладати королю прямо в голову. Чи, навпаки, можеш передавати всілякі нові закони з палацу по всьому королівству. — Він підхопився. — Ти ж можеш усім розповісти, що Серце повернулося! Дорогою сюди я зустрівач ще багатьох, хто й досі у це не повірив!

І саме зараз мені спало на думку: хоч як добре вдома, та я зовсім не зобов'язана провести тут усе своє життя. Я можу допомогти батькові зробити наш готель найвідомішим на півночі, а потім вчинити зовсім несподівано: поїхати звідси геть.

Жити власним життям. Подивитися на чужі краї. Знайти роботу, яку не зможе виконувати ніхто, крім мене. А одного разу, коли мені перехочеться мандрувати, повернутися додому.

І враз я помітила, що чоловік у кріслі коло нас не спить — він дивився на мене таким задумливим, пильним поглядом, що я сподівалася почути від нього щось важливе.

— Красунечко, а обід буде? — запитав він.

І я, зітхнувши, вклонилася йому. Гість задоволено прикрив повіки, а я обернулася до Свана.

— Я можу передати твоєму батькові та братові послання, — зашепотіла я, узявши його за обидві руки. Я ще ніколи не дозволяла хлопцям брати мене за руку, але виявилось, що бабуся таки правду казала: коли зустрінеш того, кому можна довіряти, одразу це зрозумієш. — Покажу їм, що ти чекаєш на них тут. Із ними все гаразд, точно все гаразд! Може, твій батько якось утік із кімнати і вирушив до Гейвергілла, а ви просто розминулися. А Генрі, мабуть, остаточно переміг Освальда, поки тебе не було, — не сидів же він склавши руки! Він, либонь, уже звільнив твого брата, і той теж прямує в Гейвергілл, і всі ви ходите туди-сюди, та ніяк один одного не знайдете.

— А якщо ні? Якщо Освальд убив Г'ю? — стиха запитав Сван.

Я так завзято захитала головою, що аж шпилька випала з волосся.

— Ні. Звісно, що ні! Вони прийдуть, ось побачиш, обов'язково прийдуть, тільки поживи у нас, будь ласка! Тобі треба відпочити, ти ж не можеш і далі блукати через усе королівство сам-один!

— Я не можу у вас залишитися — немає грошей. Мені дали трохи в палаці, та я їх витрачав обережно — ти не думай, у моїй родині всі ошадливі. Та все одно мусив їсти, і транспорт наймати, і...

— Відпрацюєш.

— Віршами? — Він посміхнувся своєю теплою, приязною посмішкою. — Вибач, дурнуватий жарт. Я мріяв про дар скла-дати гарні вірші, та поки добирався сюди, то переконався: якщо я й маю якийсь дар, то точно не цей.

— Але ж ти вмієш носити важкі речі, рубати дрова? Мити посуд? Я сама вже ніяк не впораюся — надто багато гостей стало, а нового працівника ми ще не найняли. Але зачекай, спершу — послання.

Сван дивився на мене, затамувавши подих, і я заплющи-ла очі. Шукати адресатів послання — те саме, що намагати-ся намацати у величезній, ледь помітній золотій павутині потрібні нитки. Тут важко пояснити, бо це зовсім не те, що бачиш очима. Але щойно я зосередилася, як відчула біля себе Свана — тепле сяйво. А від нього в п'тьму, пронизану мірі-адами золотих ниток, пролягли дві, яскраві й міцні, — його зв'язки з родичами. Вони йшли кудись у глибину й губилися в п'тьмі — мешканці сусідніх сіл за відчуттями були наба-гато ближче, — але я все одно відправила по них послання, сподіваючись, що нитка донесе його, як річка несе легкий дерев'яний човник. Я розплющила очі й почала дихати глиб-ше, вгамовуючи запаморочення.

— Як тебе звати? — прошепотів Сван, і я засміялася, бо дуже кумедно прозвучало це запитання, після того як ми вже проговорили півгодини.

— Мойра. Це означає «доля».

— Угу, — кивнув Сван, і в мене з'явилося солодке, не-стерпне відчуття, що він мене зараз поцілує, якщо вистачить сміливості.

На жаль, те саме, мабуть, відчув і мій батько, бо він миттю постав перед нами, усім своїм виглядом показуючи, що Сван, може, й гідна пара його дочці, та рукам він волі не дасть.

— За п'ять хвилин обідаємо, шановний пане, — оголосив тато, майстерно поєднуючи в голосі пошану й осуд. — Прошу до столу. Дозвольте запропонувати вам сісти за той стіл, що біля вікна — звідти чудовий огляд. А ти, доню, ходи за мною, треба допомогти на кухні.

Раніше він часто поводився з пожилцями непоштиво і навіть грубо, але тепер змінився на краще, і я раптом подумала: а що, як у батька виявився дар управляти готелем? Цікаво, чи такий узагалі буває? Але подумати про це я не встигла до пуття, тому що зненацька сталося щось дуже дивне.

Посеред кімнати з'явилася куля світла — сліпучого, як відблиск яскравого сонця на воді, аж очі різало. Усі здивовано витріщилися на неї, а куля враз видовжилася, перетворюючись на овал, і звідти виліз чоловік. Він рушив до нас у залу, немов переступив через невидимий поріг, і сяйво одразу згасло. Присутні вже ладні були кинутися врозтіч, та цієї миті розгледіли незнайомця і завмерли від захвату.

Це був, мабуть, найвродливіший у світі хлопець. Свана я вважала красенем, але цей прибулець був настільки досконалим, що такого, певно, ніде не існувало — принаймні поблизу нашого заїжджого двору їх точно не було. Він мав зріст близько двох метрів, широкі плечі, струнку поставу, сині очі, довге золотаве волосся спускалося на груди хвилями — хлопець був просто неймовірним красенем.

Приятельки моєї бабусі любили її за те, що вона дивовижно переповідала прадавні історії про білого лицаря на ім'я Мауріс Шевальє. Мауріс був таким собі лицарем жінок — він завжди рятував красунь, визволяв їх із небезпеки, шанобливо цілував їм руки, і вже років триста не було жодної жінки будь-якого віку, котра б про нього не мріяла. Отож цей довговолосий хлопець, що стояв посеред кімнати,

нагадав мені Мауріса з бабусиних розповідей: «Він був такий прекрасний, що жінки, угледівши його, непритомніли, а чоловіки від заздрощів скреготіли зубами».

Красень обвів усіх поглядом, насолоджуючись, яке враження справила на присутніх його поява. Він був вбраний у гаптований золотом костюм із пишним мереживним коміром — як на мене, без особливого смаку, але, можливо, там, звідки він до нас з'явився, усі так ходять. Я чекала, що він зараз оголосить, що чув про наш заїжджий двір і прийшов сюди скуштувати страв відомого кухаря, але він мовчки наближався до нас, і тільки зараз я втямила, що з цим хлопцем щось не так. Його поява просто з повітря мене не збентежила — після повернення Серця люди, мабуть, не таке вміють робити! Мене лякала сила, яка в ньому відчувалася, — здавалося, що повітря навколо хлопця аж дзвеніло й іскрилося, ніби це зовсім і не людина.

— Привіт, мордатий, — сказав незнайомиць, зупинившись навпроти Свана, і його голос, низький і мужній, теж пасував би Маурісу Шевальє. — Ти, бачу, тут не нудьгуєш.

Я здивовано подивилася на Свана — вилиці в нього і справді були широкі, але мордатим я б його не назвала. Однак Сван пильно вдивлявся в цього «Мауріса Шевальє», коли раптом його очі розширилися.

— Г'ю... — видихнув він.

Я мало не розсміялася — Сван, певна річ, змінився за цей місяць, але годі було повірити, що його хирлявий братик-коротун перетворився на красеня. Тим часом красень самовдоволено посміхнувся і ствердно кивнув.

— Ага. Трохи підправив собі вроду, щоб стати чарівним і привабливим. Я тепер ще й не таке вмію, ось дивись! — І він підняв руки з нанизаними різнобарвними каблучками. — Нехай ця злиденна клопівня стане гарнішою, бо мені тут навіть стояти бридко. Оп!

І вмить усе довкола почало змінюватися — стіни розсунулися і потяглися вгору, зала стала напрочуд великою, а меблі тепер стояли такі, як на малюнках у старовинній книжці: вигнуті спинки стільців, усе позолочене, підлога застелена пухнастим килимом. А Г'ю — довелося повірити, що це таки він, — жадібно дивився на Свана, немовби чекав на захоплення, але той, так само як і решта, перелякано заляк. Це були, звичайно, чари, але якісь жахливі.

— Ти гадаєш, мені без тебе нема чим зайнятися? — роздратовано запитав Г'ю. — Та якщо ти мене покликав, то нехай уже — дозволяю тобі приєднатися. Ба, а ти схуднув. Став іще потворнішим, ніж був. Ну нічого, харчів тепер ми матимемо вдосталь — їж донесхочу.

Сван не зрушив із місця. У присутності брата він одразу якось зіщулювся і немовби став нижчий на зріст. Я з переляку міцніше вчепилася в його лікоть.

— Г'ю... — хрипко почав Сван. — Що це в тебе за вигляд? Красень змінився на обличчі.

— Оце й усе? — неприємним, грубим голосом запитав він. — А де ж твоє «Я такий радий, що тебе не порішив Освальд», «Яке щастя, що ти тепер таке можеш», «Як чудово, що ти прийшов по мене»? Га?

Г'ю огледівся, наче закликав усіх бути свідками свого обурення.

— А ви чого такі понурі? — з лукавою посмішкою запитав він. — Я зараз вас розвеселю. Нехай в усіх тут з'явиться купа грошей!

Зі стелі сипонули золоті монети. Усі скрикнули, затуляючи руками голови. Коли монети перестали падати, ніхто їх не підбирав. Ми люди прості, проте розуміємо, що коли гроші несподівано падають зі стелі, то це нічим добрим не закінчиться.

— Що ж ви за люди такі, якісь нікчеми, — скривився Г'ю. — Завжди вам усе не так, хоч місяць із неба дістань! До речі, ось нате, раз він вам потрібний. — Він клацнув пальцями, і сріблясте світло надворі перетворилося на звичайне сонячне, а на долоню йому впала сіра кулька. — Ось він, місяць. Довелося його зменшити. Хочете, подарую вам на згадку?

Усі вжахнулись і позадкували. Г'ю пожбував камінь, і той глухо вдарився об підлогу й покотився.

— Г'ю. Бу... — Сван затнувся і почав знову: — Будь ласка, скажи, що ти не зробив чогось жахливого, щоб усе це... Щоб усього цього навчитися.

Сині очі Г'ю звузилися.

— Чому це, якщо в мене справи поліпилися, одразу виникають такі думки? Бо я тішуся й розважаюся, замість того щоб тобі шмарклі витирати? Ну ж бо, невже ти не вражений тим, що я можу зробити? — На всі столи просто з повітря враз упали тарелі, наповнені стравами. — Ось тобі, ти ж любилаш добре попоїсти, налітай!

— Ти знаєш, де батько? — раптом запитав Сван.

— Скажімо так: він тепер має час подумати над тим, що батько з нього вийшов гірший, ніж з Освальда, — вишкірився Г'ю. — Ми тепер зможемо помститися усім у Гейвергілі — даремно вони з нас сміялися. Ходімо. Та мені ж тепер і йти не треба! Я, мов чарівник, можу одразу куди завгодно потрапити.

— Ти комусь нашкодив... — видушив із себе Сван, і це не було питанням.

— І що з того? — розсердився Г'ю. — Яка різниця? Усе тепер моє. Наше. І це справедливо. Ми — славетні брати Кемпбелли, обранці, адже нам з'явився Барс! У цій пригоді головні ми, а Генрі просто втрутився в останню мить, і тепер йому все дістається!

— Що ти мелеш? — промимрив Сван, увібравши голову в плечі. — Він усіх врятував. Він герой, він наш друг і...

— Хто? Друг? Ти це серйозно? Та йому на тебе начхати! — скривився Г'ю. На такому прекрасному обличчі дитяча гримаса виглядала якось дивно. — Ви всі тут подуріли через нього, хіба не так? Та він просто самовдоволений бовдур, якого завжди любили, а він і гадки не має, як воно — бути посміховиськом навіть для власного батька.

— Любили? — Від подиву Сван підвищив голос. — Та на нього ж усе життя полювали! Г'ю, ти що?

— О, повір мені, так званий татусь його просто обожнював. — Г'ю злостиво гикнув, і я аж зіщулилася від того сміху. — Я все тепер бачу інакше. Генрі — як вогонь, як проклятуще полум'я, але всі, хто трапляється йому на шляху, одразу люблять його, мов рідного. Ну нічого, я це виправлю. Порішу його, як звіра, і навіть усі його новенькі друзі йому не допоможуть, він сконає сам-один, як і годиться лютій тварюці! — Він насилу заспокоївся і видихнув.

Сван мовчки дивився на нього широко розплющеними очима, і Г'ю нетерпляче додав:

— Нема чого так перелякано на мене витріщатися, тобі я нічого не зроблю, ти ж бо мій брат. Пам'ятаєш, як нам було весело разом? Ходімо звідси геть, бо без мене ти, дурнику, пропадеш.

— Ні. Не пропаду, — ледве чутно заперечив йому Сван і випростав спину.

Г'ю прискіпливо втупив у нього свій погляд — і раптом його красиве обличчя завмерло, очі забігали туди-сюди, ніби він дуже швидко щось читав.

— Ти не пішов мене рятувати, — повільно проказав він, — тому глибоко в серці не хотів, щоб я повернувся. Тобі закортіло перевірити, яке це бути самому, не залежати від мене. І що далі ти посувався, то менше я був тобі потрібен.

— Ні! Я хотів, щоб ти повернувся! — вигукнув Сван. Він увесь почервонів, навіть видно було, як жилка пульсує на скроні. — Г'ю, ти ж мій брат, я пішов би тебе шукати, я б не зупинився, поки не...

Г'ю стомлено підняв руку, і Сван замовк.

— От я, дурний, гадав, що ти мене зрозумієш, а ти, телепню, й себе не тямиш. Звичайно, ти врешті-решт пішов би мене шукати. Ти ж у нас чемний, і тобі було б соромно, що без мене тобі добре. — Г'ю якось поблід, оглянув залу й позадукував. — Мабуть, я повинен піти звідси і дати тобі спокій. Дозволити тобі жити як ти хочеш. Повернути батька на цей заїжджий двір, який він так полюбив. Вибачитися перед Генрі за те, що вбив його батька і брата.

— Що ти наробив?! — вжахнувся Сван, аж губи йому затремтіли.

— Так і є, — незворушно кивнув Г'ю і скрушно похитав головою. — І перед Барсом вибачитися за те, що забрав його силу. Та й взагалі повернути цю дурну силу на своє місце.

Він рушив до дверей. У кімнаті запала така тиша, що, здається, було чути, як калатають серця. Сван помалу видихнув, і жах у його очах трохи пригас. А потім Г'ю зупинився.

— Точніше, я міг би так учинити. Та мало не забув, — не обертаючись, вже інакшим голосом промовив він. — Я ж тепер наймогутніша людина в королівстві й нікому нічого не зобов'язаний. Особливо тому, хто вирішив кинути мене напризволяще і знайти собі нових друзів.

— Г'ю, не роби дурниць, — безпорадно видихнув Сван. — Будь ласка, зупинись, я тебе дуже про...

І той раптом заволав, оглушливо, як вередлива дитина, стиснувши кулаки, — і люди довкола одне за одним почали падати. Кухар, мій батько, усі пожилці повалилися додолу, як ганчір'яні ляльки. Я спершу не второпала, що сталося,

гадала, що їх просто оглушили крики Г'ю. Але ніхто не ворухився, і тоді закричала я. Мені здавалося, що через той рев мене зараз розірве на шматки, але чомусь із вуст не виривалося жодного звуку. Я й не зміркувала, що Сван затиснув мені рота. Рука його була якась крижана, і я вчепилася в неї зубами, та він все одно мене не відпустив. Усі лежали мертві, я бачила це по їхніх широко розплющених осклілих очах, і, попри жах і нестерпний біль, у моїй голові зненацька промайнула дивна, недоречна думка: когось у цій кімнаті бракувало. Але я ніяк не могла зрозуміти кого саме, бо не могла зосередитися.

Г'ю підійшов до нас. Цілком спокійний, незворушний, наче це не він щойно вбив десятеро людей, навіть не торкнувшись їх. Несподівано він подивився прямо на мене, немов уперше мене помітив.

— О, ти диви, та ти дівку собі знайшов. Вона не здохла, бо ти її захищаєш. — Він знову вдивився у щось далеке, його очі забігали дедалі швидше. — Оце так дивовижа! Хтось спокусився на мого тупого пузатого брата, це просто неймовірно. Ну гаразд, це можна виправити.

Він задумливо глянув на мене, і мені захотілося вчепитися нігтями в це фальшиве обличчя, яке більше не здавалося красивим.

— Ні, не треба, Г'ю, — ледве чутно заблагав Сван, насилу видушуючи із себе слова. Він увесь тремтів, але не відпускав мене. — Я зроблю все, що ти скажеш. Я буду...

— Та мені начхати. Пізно, братику. — Г'ю криво посміхнувся. — Раніше треба було думати. Це ти винен. Ти до всього цього довів.

Він уже заніс було руку, аж тут йому в потилицю вдарило щось маленьке і кругле. «Місяць», — майнула в мене думка. Напевно, він був надто твердий, а удар — дуже влучним:

Г'ю скрикнув і схопився за потилицю. Ніхто не рухався, але місяць, сірий круглий камінчик із полиском, знову піднявся в повітря з підлоги, набрав швидкість і вдарив Г'ю в лоба. Той скрикнув і гучно загарчав — у нього було таке перелякане обличчя, немовби він побачив привида.

— Хто тут? — Г'ю скажено озирався, а потім заплющив очі. — Я тебе не бачу. Хто ти такий? Не Барс, точно не Барс, але хто тоді?

— Поверни силу туди, де ти її взяв, Г'юго, — пролунав із порожнечі на диво знайомий голос. — А якщо не можеш, то хоча б побажай собі розуму: кмітливому не так нудно бути самотнім, а ти, без сумніву, зрештою залишишся сам.

Г'ю не відповів — його очі швидко рухалися під повіками, і я зрозуміла, що треба зробити: гепнути його по довбешці, поки ще не дивиться. Я роззирнулася, шукаючи якийсь важкий предмет — від Свана я допомоги не чекала, він остовпів і стояв як укопаний.

— Ну ось, тепер бачу, — сказав Г'ю і рвучко схопив рукою порожнечу, ніби ловив комара, і тільки тоді розплющив очі.

Тієї ж миті хтось голосно скрикнув, почулося шипіння, якась хитромудра і давня лайка. Г'ю подивився на свою руку. Тепер він стискав у ній клапоть темної тканини, з якого на підлогу цебеніла кров. Він кинув його додолю, лихо посміхнувся й огледівся. Тепер у кімнаті було тихо.

— Це вчора ви були непереможні, — злостиво сказав Г'ю. — Але ти, старий, дечого не втямив: час Барсових байок скінчився. Тепер це мій світ, і все в ньому буде так, як захочу я.

Наступної миті я відчула щось нестерпне — ніби мої ребра тріснули, зігнулися і кістяним обручем стиснули мені серце. Сван закричав, і я вчепилася в нього. Більше ні на що не було сили, мене охопив такий могутній жах, що з боєм його

і не порівняєш. Сван мені щось зашепотів. Спершу я навіть слів не могла розібрати, але потім усе зрозуміла і від подиву навіть вдихнула на повні груди. Певно, так буває, що дар неначе спить, поки його не розбудить якесь велике зворушення, і саме це, мабуть, і сталося. Сван говорив віршами, і це були хороші вірші:

*Кожен сам обирає, куди йому йти,
Я ж прямую вперед, моє серце — як брила.
І в холодному світі п'тьми й німоти
Нам повернуть слова те, що ми загубили.*

Я б дуже хотіла, аби це була розповідь про те, як я вижила і стала щасливою... Але ця історія про те, як я померла. Бабуся розповідала, що смерть — це прекрасна дівчина у білому вбранні, вона візьме за руку і поведе за собою. Принаймні саме така прийшла по Мауріса Шевальє в останній оповіді про його пригоди, але мені здається, що вона у кожного своя. Моя смерть мала вигляд прекрасного юного поета, і його ласкавий голос і віршовані рядки супроводжували мене туди, звідки вже не повертаються.

Та це ще не зовсім кінець. В останню мить, коли я думала, що вже більше й не дихну, несподівано зрозуміла, що мала зробити. Сван використав власний дар, а я застосую свій. І тоді я зібрала всю свою силу, яка ще лишилася, і відправила послання. Насправді часу було зовсім обмаль, але ж слова підкоряються законам. І тут виявилось, що дар цілком мені підкоряється і я не тільки можу розхвалювати наш заїжджий двір мешканцям сусідніх сіл, а й надіслати найскладнішу звістку будь-якої довжини куди завгодно. І я надіслала її тобі. Сван правду казав: ти сяєш, мов сонце, і знайти тебе в нескінченній золотій павутині людських зв'язків виявилось зовсім легко.

Десь зовні досі плаче Сван, і мені хочеться його заспокоїти, але більше несила розплющити очі. Утім, час тут плине зовсім не так, і його вистачає, щоб сказати тобі все, що треба. Я знаю: щойно вимовлю останні слова, як мені настане кінець. Але дар все-таки напрочуд потужна річ. Користуючись ним, стаєш часткою чогось більшого, ніж ти сам. І жити стає не так самотньо, та й помирати теж.

Кажуть, що в оповідях важливі тільки головні герої, усілякі там лицарі та принци, королі й королеви, а решта — просто пішаки, яких скидають із дошки під час гри. Та хай їм абищо, тим правилам! Я звертаюся від імені всіх пішаків — тих, хто, на перший погляд, не вартий уваги, усіх, ким легко знехтували, скинувши їх із дошки заради чогось більшого, важливішого. Урятуй нас, Генрі, зроби так, щоб ніхто більше не загинув, тому що сам Г'ю не зупиниться. Я бачила його очі, коли він убив мене: божевільні і якісь моторошні, немов він уже й не людина.

Мене звати Мойра Браун, я майстриня послань і водночас проста дівчина із заїжджого двору, і саме з мене починається ця розповідь, хоча вона не про мене, звісно ж не про мене.

Це твоя історія.

